

— Кореспондент, кажеш? — запитав дядько у камуфляжі.

— Мені більш подобається термін «журналіст», — трохи криво посміхнувся гість. — Професійні нюанси, розумієте...

Розмова відбувалася біля столу, а стіл стояв просто неба, та ще у такому мальовничому куточку, що хоч зараз мольберт розставляй! На самому вершечку пагорба, вкритого зеленою молодою травичкою, та такою зеленою, що після зимової сірості аж очі різали. Сонце ледь-ледь піднялося над обрієм, промені його ще не сліпили та не підсмажували, а лише лагідно гладили обличчя, чи то змагаючись, чи то допомагаючи такому самому лагідному, свіжому вітерцю.

Це вже потім, місяці зо два спека випалить тут траву, вітер зірве з ланів хмари пилюки, трави вицвітуть й викинуть колючки — поки дійдеш, сто реп'яхів на штані почепиться... — а зараз, весною, на цьому пагорбі було настільки гарно, що й златити не хотілося.

Та ще й краєвид! Ліси та лани, де зорані, де й покинуті, сади — де вже заквітчані, де ще голі, будинки — де гарненькі та чепурненькі, а де й за-

недбані, ба, навіть й розвалені; могутня паща старого гранітного кар'єра — сходинка за сходинкою вниз, до ями, й кожна сходинка — для велетня, що ступає метрів на сто. І нарешті, завод.

Величезне, десятитисячне колись підприємство. Не мертвє — де-не-де ще деруться в небо димки, серед цехів непоспіхом їздять електрокари та вантажівки. Навіть маневровий тепловозик катає туди-сюди дві платформи. Щоправда, колись тих тепловозиків можна було рахувати десятками, дими перли з усіх труб, що хоч на метр піднімалися над дахами, а що вже гуркоту було!

Втім, нема біди без добра. Бо тоді над містом висіла суцільна руда хмара смогу та диму, сморід відчувався навіть тут, на пагорбі, й спати вночі було не дуже спокійно.

А зараз... зараз тут було, наче у санаторії. Лише трохи псувала пейзаж велика яма за кілька метрів від столу. І час від часу вітерець підкидав з неї ледь помітний запашок — ледь чутний, навіть не сморід, а сморідець. Та й той одразу ж розвіювався.

— А нам воно один чорт, — знизав плечима дядько. — Що журналіст, що кореспондент.

Говорив він взагалі мало й більше уваги приділяв мисці з борщем, аніж якомусь там гостеві. Добре, що хоч за стіл запросив та гукнув куховарці принести ще сніданок, бо було б і зовсім неввічливо.

В борщі якраз трапилася велика кістка, обвішана м'ясом, й дядько заходився біля тої знахідки.

сколихнула думка, що таран міг увігнатися якраз в днище їхнього корабля.

На глибокому місці.

Далеко від берега.

А потім, коли б на воді залишилися лише двоє-чотверо переляканіх плавців (і це ще якби всім пощастило!) — Інженер би сплив й розстріяв всіх невдах із кулемета!

Бо на біса ж йому ще здався оцей кронштейн на рубці, якраз біля люка?!

Човен лежав майже на боці, й рубка стриміла не вгору, а навскоси — наче пень від напівповаленого столітнього дуба.

З заднього обтічника рубки стирчала сантиметрів на десять загнута трубка — не інакше, як перископ.

Передня частина рубки зиркнула на кореспондента тъмяними віконцями з товстого скла — наче звір блиknув очицями.

Юрій зробив коло навколо рубки, знову підплів до корми й вправними рухами обкрутив навколо гвинта свою линву.

Повернувся.

Поплив кудись човнові під черево, посвітив ліхтариком і туди.

Кореспондент висів у воді, заворожено роздивляючись ворожу машину. Просто не вірилося, що тут, майже в Європі, у майже європейській та практично цивілізованій країні, знайшовся свій капітан Немо... на жаль, не з такими чистими

задумками, як його прототип. Та й «Наутілус» був якийсь карликовий...

І мертвий.

— Бом... Бом... Бом... — почулися поруч глухі удари.

Олександра аж підкинуло — але виявилось, що то Юрій кілька разів вдарив ручкою ліхтарика по перископу.

Звісно, ніхто і ніщо йому не відповіло.

— Бом... Бом... Бом...

Капітан погрюкав ще в двох місцях; востаннє — по самому гвинту, якого більше, мабуть, не остерігався. Але результат був той самий, й журналістові аж трохи полегшало.

Юрій вимкнув ліхтарик й на мить нерухомо завмер біля човна-потопельника, наче віддавши останню шану Інженерові... що для кореспондента так і залишився невідомим.

Олександр теж наблизився. Пояс з вантажами, що скинув йому з палуби Володимир, не був підібраний, й архімедова сила його відчутно тягнула вгору. Машинально він схопився за перископ...

А наступної митті зойкнув (під водою це мало вигляд невеличкого вибуху з цілим оберемком повітряних пузирів) й блискавично відсмикнув руку.

Перископ повернувся!

Юрій миттю гайнув до нього, кинув побіжний погляд на гвинт — той, звісно, не ворушився, й знову ввімкнув свій ліхтарик.

Але очі... Боже мій, що ж воно сталось з її очима?

— Мій коханий... — дівчина припала до нього всім тілом. — Ти зміг. Ти підняв. Ти стільки зробив заради мене.

Мабуть, якийсь зв'язок поміж відчуттями ще зберігався, бо журналіст чітко відчував, що Олена бачить його, чує його, що з лівим коліном він таки напартачив, що щось негаразд у печінці, у легенях залишився слиз, а у шлунку — пісок; що права рука погано згиняється, а ніготь на мізинці не закріпився і ось-ось випаде, що стояти по пояс в воді холодно, і страшенно хочеться, по-перше, пити, а по-друге — їсти, їсти, їсти...

Він здивовано підняв очі й зустрівся з Оленою поглядом.

Її очі видались пустими чорними ямами, на дно яких хтось насипав жарин.

Їсти! — бачилось у її погляді; їсти! — чулося у диханні; їсти! — відчувалось у кожному русі.

В Олександра спиною пробіг холодок. Це був не голод. Їй потрібно було життя. Життєва сила. Життєва енергія. З кого завгодно.

Журналіст та Олена зрозуміли це одночасно.

Але він не встиг навіть відсахнутись.

Дівчина відірвалася від артерії й облизала губи. З протилежного боку тим самим займалося ко-

шеня. Його життєва сила теж би згодилася... але скільки її там. Крихта! А от трохи північніше...

З-за моря, з-за вузького лиману котилися цілі вали життя. Люди. Тисячі. Десятки тисяч. Мільйони.

Мільйони років життя, якщо правильно поставити справу й не поспішати.

Дівчина посміхнулась й рушила вздовж піщаного берега. Вставало сонце, й пестило її своїми промінчиками. Море лагідно гладило п'яти. Слідом, як відданий та слухняний пес, бігло кошеня.

Перед ними відкривався весь світ.